

KIIRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Keresztút Nagypéntek

Fotó: Franyóné Pálinkás Margareta

A Via Dolorosa, a fájdalmak útja az a hely, ahol az emberi történelem legnagyobb drámája lezajlott. Jézust nem a lábai, hanem a szíve vitte fel a Golgotára. Az irántunk való szeretete, az atya iránti hűsége. Ha valaki elindul Jeruzsálem utcáin, a Via Dolorosa kövein, érzi az itt lehulló isteni vércseppek megtisztító, újrateremtő erejét, a Krisztus keresztyéből fakadó forrást. Jézust felsegítik a Golgota sziklájára. Halálakor a templom függőnye kettéhasad. Az a függöny, amely addig eltakarta Isten arcát, az Ő jelenlétét az emberek elől. Most az emberiség megláthatja Isten igazi arcát, és ez az arc könnyekkel és vérrel van teli. Jézus, az új Főpap, belép a Szentek Szentjébe a saját vérével, és kiáltja Isten új nevét: hogy „Isten szeretet” – halálosan szerette ezt a világot. A kereszten feltárul Isten titka, felragyog a szeretet titka. A mi életünkben is így van ez. A kereszt

óráiban derül ki, hogy milyen emberek vagyunk igazából, a kereszten árad ki Isten szeretetének folyama a világra. Húsvéti lelki előkészületünkben lépünk oda a szeretet nagy titkához. Megrendülve borulunk le a kereszt előtt. Engedjük be ezt a forrást az életünkbe. Mondjunk igent mi is az önátadásban való életre, a magunk keresztyájára a szülés fájdalmaira, amelyek által mi is életet adhatunk.

Ilyen nemes vagy talán még nemesebb gondolatok ihlették meg Tibor atyánkat, mikor április 27. vasárnapi szentmise végén meghirdette, a keresztutat, a tavaly felszentelt Kálváriánknál. Jó néhányan megmásztuk a meredek lejtőt, melyen Kálváriánk tizenhárom stációja került elhelyezésre. Minden stációnál megálltunk, majd Tibor atya, és Elsíkné Margitka közreműködésével imát mondtunk – fohászkodtunk. A lenti kép, mint az

egyértelműen látható is a Kálvária- domb tetején, a Krisztus feszület és a 14. stáció között készült.

Tibor atya meghívására több falunkból Szentendrre – Izbégre elszármazott keresztényi katolikus testvérünk is részt vett a keresztúton.

A keresztút eredetileg az a kb. 1, 5 km-es útvonal, melyen a keresztény hagyomány szerint Jézus a kereszttel a Praetoriumtól kiment a Golgotára. Ma olyan ájtatosság, aminek segítségével a keresztény hívek Jézus szenvedéseinek és keresztre feszítésének

eseményein elmélkedhetnek. Ennek gyakorlásához zárt térben (általában templomban) vagy szabadban (általában hegyen) elhelyeznek 14 állomást (stációt). Protestáns felekezetek nem gyakorolják. A messziről is látható, környéket uraló megépült Kálváriánk stációit nem csak helyi lakóink, de számos kiránduló is meglátogatja, és megmászva a dombot, lélekben felüdülve fáradt testével elmélkedni, és gyönyörködni a tájban megpihenhet az ott megépített padokon.

Ismét győztünk

**2022. április 03-i Országgyűlési képviselőválasztás
egyéni jelöltjeire leadott szavazatok száma Pilisszentlászlón**

Jelölt/párt	Szavazat száma
<u>DR. VITÁLYOS ESZTER</u> 	360
<u>BUZINKAY GYÖRGY</u> 	218
<u>KÖVESDI MIKLÓS</u> 	39
<u>PÁL BÉLA</u> 	39
<u>POLOCSÁNYI BÉLA</u> 	11
<u>TIHANYI CSABA</u> 	2
<u>PÁLMAI FERENC</u> 	1
Forrás: https://vtr.valasztas.hu/ogy2022/szavazohelyisegek/14-111-001?tab=individual	

Évértékelő közgyűlés

Pilisszentlászlói Polgárőr-és Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2022. 03. 19-én tartotta meg a 2021. évi beszámoló közgyűlését a Pilisi Parkerdő Zrt. Szentendrei Erdészet Sikárosi Erdésházban. A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság részéről Dr. Gyetvai Tibor r. ezredes, rendőrségi főtanácsos, rendészeti főkapitány helyettes jelent meg. A közgyűlésünkön három fő híján teljes volt a létszám, melyhez két pártoló tagunk is csatlakozott. A tagság megemlékezett a nemrég elhunyt lovas polgárőr társáról, Rudolf Jánosról. Az elmúlt évi tevékenységről, valamint a pénzügyvel kapcsolatos beszámolót, Mihics József egyesület elnöke tartotta meg. A 2021. éviértékelésénél ki lett hangsúlyozva, hogy az egyesületünk a különböző rendezvényeket, egyéb biztosítási feladatokat felkészülten, hivatásosan látta el. Ezen megállapításokat több alkalommal a szervezők, a rendőrség képviselői is kihangsúlyozták, illetve jelezték az egyesület felé. Az egyesületi elnök külön a beszámoló elején kitért az önkéntes tűzoltói feladatokra. Tagjaink összesen 1141 órát teljesítettek és ezen túl 16 órát közösen a rendőrséggel. A helyi iskola és óvoda környékén láttunk el figyelő, biztosítási feladatokat, valamint a település rendezvényeinek biztosításában működöttünk közre köz meglegedettségre. A rendőrséggel, ezen belül a körzeti megbízottal közös szolgálatokról, az együttműködésről is szó esett. Továbbiakban szó volt, a természetvédelemmel kapcsolatos feladatokról, DINPI-vel való kapcsolatáról. Ismertetésre került

Váci Katasztrófavédelmi kirendeltség 2021- évi felügyeleti értékelése. A közgyűlés egyhangúlag fogadta el az elnökség részletes beszámolóját. Ezt követően a Felügyelő Bizottság Elnöke értékelte a szervezet tevékenységét, megállapítva annak szabályszerű pénzügyi működését. Ezt követően, a 2022. évi feladatok ismertetésére került sor, mely tartalmazta a pénzügyi gazdálkodási tervet. A Felügyelő bizottság tagságban változás történt. A tagság új tagként Fajcsák Tibort választotta meg a Felügyelő Bizottságba, mely ezzel ismét háromtagúvá vált. A beszámoló után Főkapitány - helyettes Úr megköszönte, minden polgárőrnek az éves munkáját, illetve kitért a 2022-ik évi területünket érintő feladatokra, melyekbe a Polgárőrség bevonását tervezik. A gyűlés lefolyása végig baráti, kötetlen formában zajlott.

Pilisszentlászló, 2022. 03. 19.

Pilisszentlászlói Polgárőr-és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Odhalenie pamätnej tabule Jozefovi Viktorinovi

Na pozvanie Slovenskej samosprávy Budapešti sa zišli kresťanskí veriaci slovenskej národnosti hlavného mesta, aby si odhalením pamätnej tabule pripomenuli 200. výročie narodenia kňaza, národného buditeľa, vydavateľa slovenskej literatúry, organizátora kultúrneho života a publicistu Jozefa Karola Viktorina. Duchovný slúžil katolíckym veriacim ako kaplán v Kostole svätej Anny v Hornom vodnom meste v Budíne, preto pamätnú tabuľu 20. marca umiestnili

reprezentanti budapeštianskych Slovákov v spolupráci so Slovenskou samosprávou VIII. obvodu v Kostole sv. Anny, kde Viktorin vykonával svoju službu 11 rokov. Na slávnosti bola prítomná delegácia Matice slovenskej a prišli aj hostia z rodnej obce Jozefa Karola Viktorina zo Zavaru na Slovensku. Slávnostnú atmosféru umocnilo vystúpenie Budapeštianskeho slovenského speváckeho zboru Ozvena. Na organe hral kantor Štefan Nagy.

Som, ktorý som

Odhaleniu pamätnej tabule predchádzala slávnostná katolícka svätá omša. Otec Domonkos János privítal prítomných, ktorí naplnili kostol v slávnostnom období veľkého pôstu. Slovenského ducha sviatosti poskytol kapucínsky brat, páter Jakubrafael Blahoslav Patay. Otec Domonkos po

maďarsky a páter Jakubrafael po slovensky citovali evanjelium podľa Lukáša.

Odhalená tabuľa posvätená

Kňaz Kostola sv. Anny vychádzal láskyplne v ústrety predstaviteľom Slovenskej samosprávy Budapešť, aby spoločne slávnostne odhalili pamätnú tabuľu slovenského dejateľa, duchovného rímskokatolíckej cirkvi Jozefa Karola Viktorina. Po sňatí plátna sa pamätnej tabuli dostalo požehnania a posvätenia. Osobnosť moderného dejateľa priblížil prítomným kapucínsky brat, páter Jakubrafael Blahoslav Patay. Pousmial sa nad úlohou, ktorá sa mu ušla, keď Viktorin pochádzal zo Zavara pri Trnave, ktorý sa nachádza len niekoľko kilometrov od jeho rodného mesta Hlohovec.

Text: Erika Trenková (luno.hu)

Foto: Imrich Fuhl (oslovma.hu)

Jozef Viktorín emléktáblájának leleplezése

A Budapesti Szlovák önkormányzatok meghívására találkoztak a fővárosban élő szlovák nemzetiségű keresztény hívő, hogy le leleplezzék emléktábláját a 200. éve született szlovák hagyományokat, és kultúrát ápoló kiadójának, Jozef Karol Viktorin emléktábláját. Lelkipásztora a katolikus hívőknek, mint káplán szolgált a Felső vízvárosi Szent Anna templomban Budán, ezért az emléktáblát március 20. elhelyezték a budapesti Szlovákok VIII. kerületi

önkormányzat nevében, a Szent Anna templomban, ahol Viktorín töltötte szolgálatát 11 éven át. A nemes megemlékezésen jelen volt a Matica Slovenska küldöttsége, és érkeztek vendégek Jozef Karol Viktor szülőfalujából, a szlovákiai Zavarból. A dicsőséges megemlékezés atmoszféráját megerősítette fellépése a budapesti szlovákok Ozvena énekkarának. Az orgonán játszott Nagy István kántor.

Az emléktábla megszentelése

Domonkos atya a Szent Anna templom plébánosa szeretetteljes arccal ment Budapest szlovák önkormányzatának képviselői között, hogy közösen dicsőségben levegyék a leplet emléktáblájáról a római katolikus egyház lelkipásztorának Jozef Karol Viktorinnak. A lepelből jutott a jelenlévő

kapucinus barát, Jakubrafael Pataynak is, aki mosolygott a feladatán, ami neki is jutott, hiszen Viktorín a Nagyszombat melletti Zavarból származott, mely csak néhány kilométerre van az ő szülővárosától Galgóctól.

FR

Vagyok, aki vagyok

Az emléktábla leleplezését, hálaadó katonai szentmise követte. Domonkos János atya üdvözölte a jelenlévőket, akik megtelítették a templomot a dicsőséges évforduló alkalmából. Szlovákul a

kapucinus barát Jakubrafael Blahoslav Patay szlovákul üdvözölte a megjelenteket. Domonkos atya magyarul, Jakubrafael szlovákul olvasott fel Lukács evangéliumából...

Tanulságos önkormányzati testületi

2022. március 22-én a Pilisszentlászlói Önkormányzat megtartotta a testületi ülését. Ezen az ülésen a rendőrkapitány beszámolója és a körzeti megbízott személyével kapcsolatos kérdés került terítékre. Ezekkel kapcsolatban a Polgármester úr élt különböző észrevételekkel, javaslatokkal.

A település hétfégi közlekedési problémára elsőként a polgárőrséget említette azzal, hogy szombaton és vasárnap 9 – 11 óra között lássanak el szolgálatot, majd a Szentendrei Rendészeti Igazgatóság és a Rendőrség tevékenységéről is beszélt. A Körzeti Megbízottal kapcsolatban azonnal olyan a Rendőrségre tartozó szolgálatszervezési feladatokat feszegetett, melyek nem az Önkormányzat hatáskörébe tartoznak. Összekeverte az irányítási, vezetési feladatokat és alárendeltség szabályozásait.

A polgárőrséggel kapcsolatban az alábbi megjegyzést teszem:

- A polgárőrség tagjai eddig is önkéntes tevékenységükkel szabadidejükből láttak és látnak el szolgálatot, sokszor a családi hétfégét is felborítva.
- A polgármester úr arra, kérésre, hogy legyen a polgárőrség tagja. Válasz: A POLGÁRMESTER ÚR NEM SZERETNE POLGÁRŐRSÉG TAGJA LENNI. Kitérő válaszokat adott. Például nem szerencsés, hogy a Polgármester tagja a szervezetnek, elég civil feladata van a faluban. Számos településen a polgármester is tagja a polgárőrségnek. Erről ennyit.
- A polgármesterünk megfelelő díjazás ellenében látja el Társadalmi megbízatásban feladatát.
- A polgárőrség az elmúlt évben 1141 órát teljesített, míg az óránkénti 12. 000,- Ft díjazásban részesülő Szentendrei Rendészeti Igazgatóság 37

órát. Rövid összevetés: ez azt jelenti, hogy több mint 500. 000,- forintba került az, hogy esetenként megjelentek Pilisszentlászlón. Ehhez még nem számoltam hozzá azt, amikor az Ebrendészeti feladatokat ellátó személy szintén díjazásért végzi feladatát Falunkban. A polgárőrségnek nagylelkűen 180.000,- Ft támogatást szavaztatott meg a Polgármester.

- Több alkalommal kifejtésre került, hogy a polgárőrséggel kapcsolatban, akit érdekel, vagy akinek végre már legyen fogalma a tevékenységről annak nagyon szívesen tart az Egyesületünk tájékoztatást. Olyan tagunk tudja ezt megtartani, aki ebből gyakorlattal és elméleti tudással is rendelkezik.

Egy megjegyzésem még lenne ez, pedig az, hogy aki a pályán kívül van, nem rendelkezik, legalább alapfokú rendvédelmi ismeretekkel, az előbb szerezze meg a tudást, gyakorlatot, majd utána szóljon. A helyben lakó és a rendvédelemhez értő személyeket kellene megkeresni, a véleményük szerinti intézkedéseket megtenni.

Tudom, nem ildomos másra hivatkozni, de más településen a kollektív bölcsesség jegyében az önkormányzat bizottságokat működtet helyi szakemberek bevonásával.

Gotthilf Schweickhardt

Fogyatkozunk

Fogy osztályunk, egyre fogy

Petkó Ferenc (becenevén Öcsi) halálával ismét apadt létszáma az általános iskolai tanulmányaikat 1963-ban befejezetteknek. Többségben 1949 születésűek voltunk így 1955 szeptemberében ültünk az akkor még négyszemélyes paddal íróasztallal egybeépített helyünkre. Akkoriban még mártogatós tollal írtunk a tintatartó helye szintén az asztalon volt kiképezve. Néhányunknak, (főleg nekem) kezünk-arcunk tintás lett a tanítás végére. Tantermeink fapadlósak voltak, amit időnként bekentek olajjal, ezt mi fiúk mivel többségben mezítláb jártunk iskolába nem szerettünk. Nagyon jó lelkű igazi néptanítóink voltak, akik igazán hivatásuknak tekintették a tanítói pályát. Az első – második osztályban az áldott emlékezetű Vasváriné – Bumbera Margit tanító néni igazán nagyon türelmesen tanított meg a betűvetésre - olvasásra, tette ezt csodálatos türelemmel és odaadással sok évtizeden át. Falunk szülötte Dombai Pál ének és szlovák szakos kántortanítónk, nagyon odaadón

igyekezett elsajátítani velünk a szlovák irodalmi nyelvet. Keller Antal igazgató úr olyan kiszínezve tudta tanítani a történelmet, hogy ő plántálta belém a történelem iránti érdeklődésemet. Ezen kívül, rendre és fegyelemre is igyekezett megtanítani minket. A képen látható Sztranyovszki Pálné, aki Budakalászárol járt, volt igen jó lelkű osztályfőnökünk. Zentai Lajosné, aki Szentendréről járt szintén humánus jó lelkű tanító néni volt. Kováts Gézáné Jucika nénivel, mint volt tanítványai most is tartjuk a kapcsolatot. A későbbiek közül Sipos Árpád és Winkler András tanító – illetve később tanárokról sem szabad megfeledkeznünk!

A fenti felsorolás, mint sok minden az életben nem teljes. Mentségül, indoklásul bátorkodom megjegyezni, hogy több mint hat évtizeddel ezelőtt ballagtam édesanyám Visszatérve az alanti képre, amely 1963 tavaszán készült, igyekszem a legkevesebb tévedés nélkül leírni a névsort.

1963 - Álló sor balról jobbra a fiúk: Melicher Béla, Petkó Ferenc, Franyó Rudolf, Franyó János, Dombai István, Hornyák József, Dombai Mihály.

Szintén álló sorban a lányok: Németh Mária, Hornyák Lídia, Vanyák Anna, Vanyák Margit, Vrchovina Margit.

Üllő sorban szintén a lányok: Dombai Magdolna, Schandl Zsuzsanna, Kosznovszki Magdolna, Sztranyovszky Pálné osztályfőnök, Dombai Pál szlovák szakos kántortanító, Dankovics Magdolna, Dombai Lidia, Mikula Margit, Varga Ilona.

Legutóbbi halottunk Ferenc, születésekor, a család elsőszülöttje Gábor egyéves volt, így mint a kisebbik fiútestvér az Öcsi becenevet kapta. Nem csak mi a közvetlen osztálytársak, de a többiek is úgy hívták. Öcsi az általános iskolai tanulmányait befejezve emlékezetem szerint szakközépiskolába ment. Nálamnál egy évvel később vonult be katonának, a Miskolcon lévő Karhatalmi zászlóaljhoz. Tisztes iskolát végzett, és mint tizedes rajparancsnoki beosztást kapott. 1969 –

ben, mint sorkatona a lőtérsorszerűsítési munkálatokra lettem oda vezényelve. Itt találkoztam Ferivel, aki akkor már három csontcsillagосként, mint szakaszpáncsnok szolgálta hazánkat. Ezt követően én, mint idősebb katona leszereltem, és sokáig nem találkoztam volt osztálytársammal. A „Pilisszentlászlón születtek” könyvem alapján olvasható, hogy 1973. július 28. vette feleségül Horvát Veronikát. Mivel sokat nem élt Pilisszentlászlón, leszerelését követően szülőfalujában életrajzából sokat nem tudok. Arra viszont emlékszem, hogy leszerelése után, később belépett a szentendrei rendőrség kötelékébe, és mint karhatalomtól leszerelt tiszthelyettes, az igen komoly, közlekedési alosztály parancsnoki beosztást érte el. Valami oknál fogva „kegyvesztett” lett, és leszereltették. Szülőfalujában sajnos nem tudott vagy nem akart beleilleszkedni. A szentendrei temetőben alussza végső álmát.

Franyó Rudolf

Húsvéti ünnepeink

Farsangi multságok befejezését követően elkezdődik húsvéti ünnepkörünk. Fekete vasárnap, szlovákul „cerná nedela” a virágvasárnap előtti vasárnap, ekkor lehetőleg csak feketébe öltöztek az emberek. E napon üzték ki a telet a faluból. Ekkor takarták le a fészületeket, a képeket a főoltáron, és csak nagypénteken vették le.

Virágvasárnap „kvetná nedela” Húsvét előtti vasárnap. Ezt az ünnepet Krisztus jeruzsálemi bevonulása emlékére rendelte el az egyház. Elődeink, ezen a napon barkaágakkal mentek a templomba. Ezt a hagyományt, mi katolikusok, nagyon sokan a mai napig megőriztük. A pap megszentelte, és megáldotta az ágakat, a hívek hazavitték, és beszúrták az eresz alá, hogy ne üssön a házba a villám. A megáldott barkaágakat most is hazavisszük, de most már általában a vázába tesszük. A barkaszentelés után körmenetet is tartottak a templom körül, így emlékezve Jézus jeruzsálemi bevonulására. A körmenet alatt énekeltek. Virágvasárnapal kezdődött a nagyhét. Asszonyainknak ez munkát jelentett, hiszen nagymosással és meszeléssel kezdődött.

Nagycsütörtök. Ekkor tilos volt mosni, földet mozgatni. Este, a misén az utolsó vacsorára emlékeztek. A mise alatt mikor elhangzott a Glória, „bekötötték a harangokat”, azaz elnémultak, és a feltámadási miséig harangozás helyett kereplővel kerepeltek a templom előtt. Ezt főleg, mint gyerekek nagyon élveztük, hiszen mi hoztuk fel a plébániáról, és sorba állva tekertük a kereket, ami által igen hangos kereplő hangot adott. Akkoriban még nem voltak, vagy csak alig autók, így a délutáni csendben minden háznál hallatszott kerepelésünk. Nagypéntek, „Velki piatok” Ezen a napon valóban csak a legszükségesebb munkákat végezték el. Mivel szigorú böjti nap volt, így ennek megfelelően étkeztek. Délelőtt „csonka misét” tartottak. A szertartás főbb részei: passió, imák az egyház elöljáróiért, a hívekért, az eretnekekért, a zsidókért, a pogányokért. A kereszt leleplezése és csókolása. Mise végén az Úr Jézust betették a sírba (do hrobu), közben énekeltek. Hajdanában a feltámadási körmenetet a Petőfi utcán lefelé a főtéren majd onnét a Béke utcán át vissza a templomba tartottuk. Ezen a falu „apraja-nagyja”

részt vett. Gyerekkoromban, sőt még később is szlovák énekeket is énekeltünk, az egyikre most több évtizeddel később is emlékszem: - Pán Jezsis Krisztus sztával z mrtvich, álleluja, Chálme Boha, Boha szvetú! ... Délután a lányok, hozzákezdték a tojásfestéshez. Ez úgy történt, hogy megfőzték a tojásokat és a vöröshagyma héját, aminek főzetével azután megfestették a tojásokat barnás-vörös színűre. Akkoriban még nem volt a boltban tojásfesték. Legalábbis nálunk még nem.

Húsvét hétfő Ezt a napot vártuk ám mi gyerekek a legnagyobb örömmel. Már előtte való nap levágtuk az akkori sportpálya melletti pataknál a korbácsnak való fűzfavesszőket, amikből azután bátyáink, vagy édesapáink megfonták a nyolcvesszős korbácsokat, amikkel, hogy fürgébbek legyenek a leányok lábai, megcsapkodtuk azokat. Közben mondtuk anyanyelvünkön a versikét: „Sibi ribi maszné ribi, od korbácsa kus kolácsa, sem krazlicu! Ekkor

kaptunk festett tojást, almát, körtét, de legjobban az egy forintosnak örültünk. A kölnivel való locsolkodás emlékezetem szerint a hatvanas évek elején vette igazán kezdetét. A korbácsolás azonban még sokáig megmaradt. A vödörrel való locsolkodás nálunk nem volt jellemző. Most már a locsolkodókat itallal és süteménnyel kínálják.

A locsolással kapcsolatban meg kell jegyeznem, hogy Húsvét hétfőn kiemelkedő szerepe volt a víznek a népszokásokban. A víz tisztító termékenységvarázsló erejébe vetett hit az alapja a húsvéti locsolásnak is. A régi írások szerint valamikor vízbevető, vízbehányó hétfőnek nevezték húsvét hétfőjét; ami utal a locsolás egykori módjára, tudniillik gyakran erőszakkal a kúthoz, vályúhoz hurcolták a lányokat, és vödörszám hordták rájuk a vizet. A szagos vízzel, kölnivel való locsolás és a locsolóversike újabb keletű. A 20. századi szokás városban és falun egyaránt. A locsolás jutalma országszerte az étellel – itallal kínáláson felül a piros vagy hímes tojás. A tojás ősi termékenységszimbólum, a keresztény egyházi szimbolikában pedig a feltámadás jelképe, a 12. század óta szentelmény. A húsvéti tojások festésére a kémiai festékek elterjedése előtt természetes anyagokat, leggyakrabban a hagymalevet használták. A tojásdíszítés, tojáshímzés módja a viaszolás és a karcolás. Húsvétvasárnap és húsvéthétfőn már ismét lehetett táncolni, bálakat rendezni, ekkor kezdődött a lakodalmak ideje is.

Ma este segíthettünk Istennek hála

„Ma este segíthettünk, Istennek hála. Egy 12 tagú Odesszából menekült családnak tudtunk menedéket nyújtani. Most is kiderült, milyen óriási kincs az evangélikus hálózatoságunk. A szlovákiai eperjesi püspöki hivatalon keresztül, Mihoč püspök emberei riasztottak minket, hogy itt van egy nagy család a határon, segítsünk nekik. Egy baptista család érkezett hozzánk, komlósi evangélikusokhoz. Köszönöm a későn riasztott kollégáim segítségét, a felébresztett pék friss kenyerét” – olvastuk Szpisák Attila evangélikus lelkész késő esti bejegyzését a közösségi felületen.

– Kétszer voltunk a határnál segítő szándékkal, de mára bebizonyosodott, itthon is van dolgunk – reagált a mozgalmas mindennapjaik történéseire a lelkész. Szerdán a két odesszai család két kicsi gyermekét elvitték orvoshoz, autóikat pedig épp ott jártunkkor szervizeltették.

– Korábban egy ausztriai szálláshelyről jutottunk jó

állapotú matracokhoz. Kétszázat hozhattunk el, így fekhelyeink is vannak. Megnyugtattuk az Odesszából érkezőket, maradhatnak nálunk. Már tudunk újabb családokról. Hamarosan a Kisinyovból érkezők, nyolc felnőtt és hét gyermek fogadására készülünk – tette hozzá Szpisák Attila.

A Zepelin...

Majnek Antal: Akik Kárpátalján maradtak, nagyon szépen vizsgáznak az irgalmas szeretetből

Majnek Antal OFM nyugalalmazott munkácsi megyéspüspök Kárpátalján maradt, hogy szolgáljon. A háborúban, bár fájóan sok magyar hagyta el Kárpátalját, úgy látja, még nagyobb szükség van arra, hogy ott segítsen. Március 8-án

vele beszélgettünk telefonon.

– Miért döntött úgy, hogy Kárpátalján marad?

– Itt nem bombáznak, béke van. Egész Ukrajnából jönnek ide menekültek; sokan Kárpátalján keresztül haladnak tovább Európába. Nekem egyelőre nem jutott eszembe, hogy Magyarországra költözzek. Mehetnék vissza a ferencesekhez, ezt nem is zárom

Választásnap szolgálat

Egyesületünk részéről négy fő látott el egész napos szolgálatot. Előzetesen a szolgálatot a Szentendre Rendőrkapitányság

Közrendvédelmi Osztályvezetőjének jeleztük. A szolgálat idején a szavazóhelység környékét, annak visszatérő ellenőrzését végeztük illetve külterületi ellenőrzést

is végrehajtottunk. Az egész napos szolgálat ideje alatt esemény nem történt egy lakos kért útbaigazítást a szavazó helyiséggel kapcsolatban.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

MAJNEK ANTAL:
**AKIK KÁRPÁTALJÁN
MARADTAK,
NAGYON SZÉPEN
VIZSGÁZNAK AZ
IRGALMAS
SZERETETBŐL**

Forrás Magyar Kurír

ki. A háború előtt mondtam a provinciális atyának, hogy szívesen visszatérek, de egyelőre szeretnék itt segíteni, mert tudom, hogy kevés pap van.

Most különösen jól jön a segítség, hiszen rengeteg magyar hagyta el Kárpátalját, főleg férfiak, de azóta már családok is.

Vannak olyan magyar falvak, ahonnan a lakosságnak már több mint a fele elmenekült, főleg a fiatalok és a családok. Az idősebbek maradtak. Nem is tudjuk még a pontos számokat.

Feltűnően, bántóan, fájoan sokan hagyták el az otthonaikat.

Az első napokban azt hitték, hogy itt is fognak bombázni, mert voltak ilyen híresztelések. Akik itt maradtunk, úgy érezzük, Kárpátalja megmarad a béke szigetének.

– Püspök atya most hol tartózkodik?

– Itt vagyok a Csap–Záhony határátkelő közelében, a harmadik faluban, Ráton. Volt itt egy üres plébánia, amit felújítottak nekem. Innen járok segíteni, nagybőjti lelkigyakorlatokat tartani, amíg béke lesz, és lehet utazni. A kis falunkba is rengeteg menekült érkezett. Négy árvaházunk, gyermekotthonunk működik itt, minden közösségi házukba befogadtuk őket. Azok, akik kinőttek a gyermekotthonból, elmentek Magyarországra tanulni – most már különösen nem fognak visszaköltözni Kárpátaljára. A gyermek rehabilitációs központban az összes vendégszoba foglalt.

Tizenkét család van most itt, akik főleg Kijevből érkeztek, mind ukránok.

Imádkozunk, mindannyian naponta bekapcsolódunk az irgalmasság rózsafüzérébe, amit egész egyházmegyénkben, egész Ukrajnában, sőt talán már az egész világon imádkoznak a békéért, és a szentmiséken is

Ukrajna, Kárpátalja békéjéért könyörgünk.

Milyen állapotban vannak az emberek?

– Sokan összecsomagoltak; ha baj volna, rögtön indulnak a határra. Magyarország felé mind az öt határátkelő működik éjjel-nappal. Az első napokban rengetegen lépték át a határt. Sokan menekültek gyalog, most inkább vonattal.

Először a gazdagabbak, utána a szegényebbek hagyták el az országot. Az emberektől hallottunk rémtörténeteket is. Például egy fiatal párnak szombaton volt az esküvője, csütörtök hajnalban

kirobbant a háború. Másnap elsőik között érte a házukat bombatalálat, még az óvóhely is beszakadt. Az ifjú házaspár Kijevből két testvérükkel érkezett ide harmincórányi utazás után. Kétszer-háromszor annyi ideig tartott az út, mint máskor, olyan sokan voltak, hiszen a többi városból is menekülnek Románia, Moldova, Magyarország, Szlovákia és Lengyelország felé.

– Hogyan tudják segíteni a menekülteket?

– Főleg a nagyvárosokban, Ungváron, Munkácson van most sok ukrán menekült. A karitásunk nagyon szépen segít nekik. Az eddigi létszám többszörösére főznek most ingyen ebédet. A többi városban is osztják a Magyarországról érkezett segélyeket a menekülőknek. A híveink is szívesen segítenek. Egyre többen engedik be a saját házukba is az embereket.

Akik itthon maradtak, nagyon szépen vizsgáznak az irgalmas szeretetből.

– Mennyire elszántak az emberek, hogy kitartanak, és Kárpátalján maradnak?

– Ezt tőlük kellene megkérdezni, nem tudom. Bizonytalanság van mindenkinben, úgy látom. Senki nem merné azt mondani, hogy „halálomig itt maradok, és várom a bombákat”.

Hiszek abban, hogy az Úristen csak megállítja a gonosztságot; hiszek abban, hogy a szeretet erősebb minden rossznál; hiszek abban, hogy a Jelenések könyvének a vége reményteli. Az Úr Jézus a kereszten is győzött.

A hírekről nincs mit mondanom, hiszen azt önök is hallják, látják. Én most már néhány napja nem nagyon olvasok híreket, mert az csak fájdalom. Mert azt látom, hogy akik folyton a híreket nézik-hallgatják, azokban a félelem pánikká növekszik, az pedig nagyon rossz tanácsadó. Az imádság, az emberekkel való beszélgetés, látogatás tölti ki a napjaimat

– A menekültek mennyire beszélnek arról a borzalomról, amit átéltek? Mivel teszünk jót, ha megszólítjuk, vagy ha hagyjuk őket?

– Azt vettük észre, hogy az első nap bezárkóznak, csendben vannak, nem beszélnek. Aztán néhány nap múltán jelentkeznek, hogy mit lehet segíteni. Ez annyira jólesik! Látják az öt nagy házat az udvaron, a szép kápolnát.

Az egyik család szólt nekünk, hogy szívesen takarítanának a kápolnában. Tiszta volt a kápolna,

de hát hadd segítsenek!

Önként jelentkeztek, és ez szerintem mindenhol máshol is így van. Lassacskán feloldódik bennük az a félelem, amit átéltek, és nemcsak ülnek és várnak, hanem igyekeznek munkát keresni, hasznossá tenni magukat.

– A gyerekek hogyan reagálnak erre a helyzetre? Említette Antal atya az árvaházat, és a menekültek is sok gyerekkel érkeznek.

– Nálunk jó helyre találtak, mert a mi árváink között is van bőven ukrán nyelvű vagy ukrán családból származó. Az udvaron együtt fociznak, jó látni, milyen gyorsan befogadták őket. A magyar és az ukrán gyerekek mindig megtalálták a közös hangot.

– Mennyire félnek a gyerekek?

– Most itt nálunk minden óvoda és iskola bezárt. A kollégiumaink is tele vannak menekültekkel. A gyerekek nem járnak iskolába, bár olvastam, hogy néhány igazgató jövő héten már újra akarja indítani a tanítást. Meglátjuk. Ha nem rosszabbodik a helyzet, akkor az iskolák újranyitnak. A legrosszabb azoknak a gyerekeknek, akik egyedül vannak otthon, iskolatársak, barátok nélkül. Jobb helyzetben vannak azok, akik egymással foglalkoznak, végzik a munkájukat és imádkoznak.

– Antal atya említette, hogy nagyböjti beszédek is fog tartani. A háborúban megélt nagyböjt mire hív minket?

– A Biblia példái, főleg az ószövetségi példák alapján van egy egyszerűbb és van egy hosszabb válasz. Az egyszerű válasz az, hogy meg kell térni. A próféták mindig ezt mondták Ninivétől kezdve Jeruzsálemig:

Térjete meg, és én megvédelek benneteket.”

Ezt Jónás próféta idején gyönyörűen megtapasztalták, Jeruzsálem népét is megszabadította az Úristen. Kétszáz évvel később, Jeremiás idején nem hallgattak rá, és elpusztult az egész város.

A Szűzanya is arra hív, mint Keresztelő Szent János: „Térjete meg! Forduljatok Jézushoz, hallgassatok rá!” Akár Fatimára gondolok, akár Medjugorjára, akár a ruandai Mária-jelenésekre, mindenhol azt mondta a Szűzanya: ha imádkoztok, böjtöltök, ha Jézusra figyeltek, akkor az Úristen megsegít benneteket, és nem lesz háború.

A háború a mi bűneink miatt, a világ bűnei miatt, a sok rossz találkozása miatt robban ki: kezdődik a veszekedés, utálkozás, gyűlölködés, ami háborúvá válik az országok között.

Biztos vagyok benne, hogy Szent Jakab apostolnak ma is ugyanúgy igaza van. „Mitől van köztetek háborúság? Miért van? Mert bűnös vágyak tartanak fogva benneteket.” Nemrég hallottuk a szentmise olvasmányában: átkozott az az ember, aki csak emberekben bíz, mert a szíve elfordult az Istentől. És itt van összefoglalva minden fájdalom oka: ha a szeretet és a béke Istenétől elfordul a nép, akkor mindenféle bálványok felé fordul, és bizony nem a békébe vezet így az út, hanem a nyomorúságba, a szörnyű háborúba.

Eddig is hallottunk háborúkról, melyek Afrikában és más távoli helyeken zajlottak, de ez most már annyira közel van, hogy az ember elkezd arra gondolni, hogy a fejünk felett is megjelenhetnek a halált hozó repülőgépek. És ha ne adj Isten, világháborúvá fog növekedni ez a háború? Bizony, ezt csak az állíthatja meg, ha megtérünk a béke Istenéhez, akinek Betlehem fölött énekeltek az angyalok. Az Úr Jézus békét hozott a földre.

Aki ezt elfogadja, annak a fejében, szívében máris béke lesz, és ha ezek az emberek összefognak, akkor igaz lesz a próféta gyönyörű jövődöleése, hogy boldog az a nép, amelynek az Úr az Istene.

Szerző: Vámosy Erzsébet

Fotó: Lambert Attila, Merényi Zita (archív)

Magyar Kurír

Az orosz ukrán történelem

A múlt megismerhető, a jövő megjósolhatatlan. A mai Csernobiltól északra lévő terület volt a szláv őshaza. A Pripjatyi mocsarak vidéke. A kijevi rusz volt az első orosz állam. Az adójukat viszont a mongolok a moszkvaiakkal szedették be. A cárok

ellenben ukránjai kozákokból alapították a testőrségüket. Akik később a fehérek és a vörösök oldalán is harcoltak. A Krím – félsziget a tatároké volt, akiket Sztálin kitelepített Keletre. Az ukrán származású Hruscsov pedig az ukránoknak adta.

Előtte a két világháború között Sztálin miatt 7 millió ukrán éhen halt, mert a teljes élelmiszerkészletüket elvette, és Oroszországba szállította Sztálin. Minden ötödik - hatodik ukrán éhen halt. Kollektivizálták a mezőgazdaságukat. Elnyomták és kizsákmányolták őket. Az ukránok viszont a második világháborúban százezer ukrainai lengyel nemzetiségit meggyilkoltak. Kelet – Lengyelország az ukránoké és a beloruszoké lett.

Cserébe a lengyelek magkapták a német Sziléziát, Nyugat és Kelet Poroszországot. Ma az ukrán menekültek 80 % - a Lengyelországon keresztül menekül Nyugat – Európába. A lengyelországi és romániai amerikai atomrakéták mellé nem akar Oroszország még ukrainai rakétákat is. Inkább az előbbieket kellene visszaszállítani. Amerikába.

Losonci Miklós

Bölcs mondások Tibor atya gyűjteményéből

- Semmiféle dolgot ben lehet sem szeretni, sem gyűlölni, míg meg nem ismertük.
- Valahányszor szerencsétlent látsz, tudd meg, hogy ember ő.
- Miért erőszakos valaki? Mert nem tud belenyugodni abba, hogy nem erős.
- Míg szerencsés vagy sok lesz a barátod.
- Az irodalmat... nemcsak az olvasók befolyásolják lényegesen, hanem azok is, akik nem olvasnak.
- Senkinek sem kötelessége hogy szeressen – de senkinek nincs joga hozzá, hogy gyűlöljön.
- Nem a nyomor, nem a mohóság – nem, hanem a hatalom szeretete az emberek démona.
- Az a hit, ami igazsággal elpárolog, nem érdemli meg a ragaszkodásunkat.
- Ne vágd el azt, amit kibogozhatsz.
- A szeretet mindenki számára a legszükségesebb táplálék.

Balesetveszély elhárítása

Polgárőrségünk felé 2022. 03.12-én 11 óra 45 perckor bejelentés érkezett, hogy a Pilisszentlászló-Szentendre felé vezető úton, a nagy kanyar előtt egy betegnek látszó vaddisznó van az úttest szélén.

Az állat állapota veszélyt jelentett a közlekedésben résztvevők számára. A Szentendrei erdészet munkatársa már ott volt a helyszínen, aki a biztonságos kilövés érdekében biztosítást kért. Polgárőrségünk a közúti forgalmat biztosította, ezzel az arra közlekedő járművek biztonságát szavatolta. A szakember a beteg állatot szakszerűen kilőtte, és utána gondoskodott annak elszállításáról. Az intézkedést követően ismét zavartalanul mehetett a forgalom.

Pilisszentlászlói Polgárőr-és

Pilisszentlászlói Polgárőr-és Önkéntes Tűzoltó Egyesület Üzenet küldése

A mai napon egyesületünk közös szolgálatot látott el Szentendre Rendőrkapitányságtól Soláry Csabáné r. t.őrm., Pilisszentlászló körzeti megbízottjával. Az egyesület

elnöke nőnap alkalmából virággal várta a körzeti megbízott hölgyet. Ezúton köszöntünk minden nőnapon, Boldog nőnapot kívánunk!

Valakinek igaza van

2021. október 21-én a Tölgyfa utca elején elkezdett munkálatokkal kapcsolatban írtam az Önkormányzat által működtetett Pilisszentlászlói Facebook oldalra. Az elektromos hálózattal kapcsolatos munkálatok miatt kezdte meg egy alvállalkozó az út és a mellette lévő terület felbontását. Az észrevételemre 2021. október 22-én a Polgármester írt egy választ, lakosok tájékoztatását, melyet nem akarok megismételni, mert azt mindenki elolvashatja. Csak egy – két részletet emelek ki belőle. „A beruházó a koncepciótervek készítésébe sajnos nem vonta be az önkormányzatot, ezáltal a tervezési folyamatba se tudtunk véleményt, javaslatot megfogalmazni az érintett területek vonatkozásában. Ennek az lett az eredménye, hogy az önkormányzat kész tények elé lett állítva a műszaki tartalom és a nyomvonal vezetés tekintetében.” 2021. október 27-én e-mailben megkerestem a munkát megrendelő és azt előkészítő elektromos művet az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényre hivatkozva. Az alábbi kérdéseket tettem fel:

- A munka megkezdése, tervezése során bevonásra került-e a Polgármester/Pilisszentlászlói Önkormányzat
- A munkálatok közvetlen megkezdése előtt erről

kapott-e tájékoztatást a Polgármester/Önkormányzat.

A válasz végül 2022. február 23-án megérkezett, melyet rövideje miatt beidézek:

„Társaságunkhoz 2021.12.14-én érkezett megkeresésével kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatjuk: A munka tervezése folyamán meg lettek keresve az érintett szakhatóságok illetve a Pilisszentlászló Község Polgármesteri Hivatala is. Mindenki megadta a szükséges engedélyeket, így minden engedély birtokában kezdtük el a kivitelezést. Mivel a munkálatokkal csak közterületet érintettünk, ezért a magánterületek tulajdonosait nem kellett megkeresnünk a kivitelezés előtt, illetve alatt.

A Polgármesteri Hivatal tudott a munkálatokról, azokat engedélyezte.

A válasz elhúzódása miatt szíves elnézését kérjük.” Ezen válasz után több kérdés merült fel bennem az esettel kapcsolatban. Azt nem osztom meg. Azt azonban igen, hogy minden olvasó döntse el, hogy a Polgármester, vagy az elektromos művek olvasatát fogadja el. Segítségként annyit, hogy minden ilyen munka tervezése és végzése az érintett település előzetes bevonását igényli.

Gotthilf Schweickhardt

Botos Katalin

Mi jár a fejembe?- kérde. Egy éve, hogy elment Isten országába Benedek atya, érte szolt a mise tegnap. Szívemben feltörték az emléket. A szlovák rendezvényeken szívesen vett részt. Karácsony előtt a falu fenyőfáját szentelte nagy alázattal. Szerette a lakosságot. Szíve sokat dolgozott a hívő emberekért. két személyes emlék. Gyermekem esküvője Palotáson. Gyuszikával a mi esküvőnk. A legfájóbb, vitt, hogy a morfiumot mihamarabb megkapja mellettem volt a nehéz napokban. Dunába szórták a hamvait, megáldotta a folyót mely temetője lett. Csodálatos verssel búcsúzott "Csutitól". Szemem könnyes, a vírus miatt nem tudtuk elkísérni utolsó útjára. De vele voltunk, mert láthattuk a búcsúztatását. Egy igaz emberrel lett

szegényebb Kóspallag. Az Isten adjon neki igaz nyugodalmat. Soha nem feledjük. Nyugodjon békében!

Egy falubeli naplójából

58 éves vagyok falubeli. Itt születtem, itt építkeztem, itt alapítottam családot. A 60-70-es évektől láttam a falu fejlődését. Kezdetekben föld utak voltak utána makadám. Csuport Sándor tanácsa alatt/Pilisi Parkerdőnek az elnöke volt/főművezetőnek sikerült apránként leaszfaltozni, szegélyezni az utcákat. A vízelvezetéseket is beleértve. Mivel a falu lakossága szőlő és málnatermesztésből szerezte be a fő munka utáni plusz jövedelmét, a Tanácselnöknek is volt málnája így az odavezető utat lekövezte, így örültek a falusiak, hogy nem kell sárban húzni a kocsikat. Most azonban hagyjuk el a múltat, itt van a jelen. Fejlődünk, gyarapodunk, sokasodunk, bő „1200 fő” felett van a falu lakossága. Sokan végleg kiköltöztek a faluba csak a közlekedési kultúrát, sajnos nem hozták magukkal. Mivel a faluban 30 km/h sebességgel lehetne közlekedni pont, ezt nem tartják be. Mondok egy példát; láttam már kis

gyereket hátul a kocsiba bekötve az anyja a tükörben 60 km/h sebességgel sminkeli magát. Próbáljon meg valaki a Honvéd utcán reggel 7:30 – 9:00 között gyalog közlekedni. Új aszfalt mindenki itt akarja behozni az idejét. Gyalog életveszélyes közlekedni. Nézzél jobbra, balra, mint a Nagykörúton. Nem, mint egy „csendes kis faluban”. A Honvéd utcával körforgalomba van átkötve. „Kiköltözöm falura majd ott csend lesz. Kerékpárral fogok járni. Ugyan ez a személy még a boltba is kocsival megy, ami 400 méter távolságra sincs. Ezzel kapcsolatban nincs miről beszélni. Ezúton a Polgármester úrhoz egy aláírási ív kerül kézbesítésre, hogy a Honvéd és a Rózahegy utcába fekvő rendőrökkel legyen „sűrűn” a közlekedés javára elkészítve.

Ui.: Az aláírási jegyzőkönyv utólag elküldve.
Tisztelettel Kiss Béla Honvéd utcai őslakos.

Kutyaősök

A köztudat szerint a kutya a farkastól származik. Ez a farkaskutyán szembeötlő. Az összes többi kutyafajtán nem az. A rendszerváltás óta állandósult az Észak – közép hegységünkben a hiúz, farkas, sőt a medve is. Egyúttal minden megyénkben megjelent, sőt elszaporodott a sakál. Ami ellentétben az előbbi szigorúan védett ragadozókkal egész évben vadászható, sőt csapdázható is. A természetben a hiúzak, sakálok és farkasok rókákkal és borzokkal is táplálkoznak. A farkasok sakálokkal keresztezhetők, és termékeny utódaik születnek. A farkasok iváskor szívják a vizet, mint minden más emlős, de a sakálok akárcsak a kutyák lefetyelik. A farkas

sosem ugat, de az afrikai sakálok ugatással jelzik az oroszlánoknak a patások érkezését, mert a maradékokból nekik is jut bőven. Az észak-amerikai sakálok a kojotok is tudnak ugatni. Kikergetik a szarvasborjút a rejtekéből, amit a grizli elkap, és a maradékkal a kojot is jól lakik. Az őseimbek által eldobált csontokat is a sakálok fogyasztottak el. Cserébe ugatással jeleztek minden jövevényt. A farkas sosem volt erre rákényszerülve. Segítség nélkül vadásznak bölényre, szarvasra, vaddisznóra. Egyszóval a sakál a kutyák őse, inkább, kevésbé a farkas.

Losonci Miklós

Pilisszentlászló - Senváclav

Köszi, Parkerdő a csodálatos Spartacus - ösvényt!
Meg a port, a zajt, a bűzt, amit a Béke utca kénytelen emiatt minden hétfőjén elviselni.

Gotthilf Schweickhardt

Több önkormányzati gyűlésen vettem részt. Nem csodálkozom, hogy ez a helyzet kialakult. Érdemes egyszer végig ülni ezeket, az előadásokat. Aztán

ami a jegyzőkönyvbe kikerül a lakosok felé, az a másik fele. Nem pontosan az, ami elhangzott, kozmetikázott.

Magyarul nem lehetünk szlovákok

„Nem csak az értékek ápolása, megőrzése és védelme, hanem alkotó fejlesztésük és új értékek létrehozása” – legtömörebben valahogy így foglalhatók össze elhatározásaim és elvárásaim az országos Szlovák Önkormányzat Kulturális és Ifjúsági Bizottságának élén. Természetesen

egyaránt gondolok itt a bizottságunk és az Országos Szlovák Önkormányzat munkájára, illetve a magyarországi szlovákok kultúrájára és életére összességében. A kultúra fogalmát ugyanakkor a szó legtagabb értelmében értem, tehát távolról sem csak a hagyományos kultúrára gondolok, amely szilárd alapunk, és amelyet a pusztá konzerválással inkább

csak meggyaláznánk. Hasonlóan látom a nyelvünket is, és alapvetően nem értek egyet azzal a megközelítéssel, amely szerint végre meg kellene békülnünk a folyamatos nyelvvesztésünkkel, mondjuk a következő szavakkal:

„ved hááát, örüljünk, hogy még vannak, akik szlovácul éreznek”. Mindannyian jól tudjuk: nemcsak a nemzet, de a nemzetiség is a nyelvében él, amit végső soron az „elvestése után újra is lehet tanulni. Magyarul nem lehetünk szlovákok. Ezért aztán a teljes kulturális szféránkban, például a tánccsoportok és énekesek, énekkarok támogatásánál is a szlovák nyelv aktív használatára, népszerűsítésére és az anyanyelvi kultúra ápolására kell helyeznünk a hangsúlyt. Figyelmünk és a kulturális események

támogatásának középpontjába is a kulturális események támogatásának középpontjába is az anyanyelvünk megőrzésére irányuló tevékenységeket kell helyeznünk. Természetesen nem feledkezhetünk meg színművészetünk,

muzeológiai és könyvtári tevékenységeink továbbfejlesztéséről sem, ahogyan a kulturális, illetve a tudományos területeken végzendő munkáról, valamint a történeti és építészeti emlékeink megóvásáról sem. Nyilván elfogult vagyok, de személy szerint azt gondolom, hogy az eddiginél több figyelmet kellene szentelnünk irodalmárainknak és

főleg képzőművészeinknek, akik műveiből el kell kezdeni létrehozni egy állandó galériát. A sajtónak, rádiónak televízióknak, internetnek és kiadói tevékenységnek is fokozottan kell erősítenie a nemzetiségi önismeretet. Végezetül csak emlékeztetnék? Kulturális és ifjúsági bizottságunk egyidejűleg bizottságunk egyidejűleg sajtóbizottság is és tagjai teljes egészében tisztában vannak az e terület iránti felelősségünkkel is.

Fuhl Imre

Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal való együttműködés folyamatos

Ebben az évben első alkalommal volt 2022. március 22-én a Polgárőrségünk és a DINPI együttműködésének közös ellenőrzése. Pilisszentlászló olyan helyzetben van, hogy mind a belterülete, mind a külterülete a Duna-Ipoly Nemzeti Park területén fekszik. Ez mindinkább megköveteli a természeti értékek védelmét is szem előtt tartó polgárőrség együttműködését a Nemzeti Parkkal. A DINPI területe nemcsak a Pilis és a Visegrádi területre terjed ki, hanem ennél sokkal nagyobb, így a polgárőröktől a környezettel kapcsolatban sok információt kaphatnak. A közös

járőrözés, ellenőrzés során védett növényeket figyeltünk meg. Lehetett egy a település külterületén, szabadon kószáló kutyát látni, mely gazdáját figyelmeztettük a pórás használatára. Mivel országos tűzgyújtási tilalom van illetve szárazság ezért a különböző tűzrakó helyeken is megelőző tevékenységet végeztünk.

Ismét eredményes volt a közös járőrszolgálat,

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Dalaink

A szlovákok életében mindig fontos szerepe volt a zenének, táncnak és az éneknek. Lakodalmak, halotti torok, keresztségek, baráti összejövetelek mindig éneklésből álltak és állnak most is. Szükség volt erre, mert a nehéz földműves fizikai munka után ez szolgálta a pihenést, és a kikapcsolódást. A

pilisi, így tehát a szentlászlói szlovák dalok sokszínűsége mindig kínálta azt az éneket, ami éppen a megfelelő hangulathoz illet. Az ide települt katolikus elődeink többsége a Pozsony feletti Elefantovban lévő pálos kolostor környékéről és

Miave folyó völgyéből érkeztek ide a festői Pilisbe. Az összegyűjtött énekek között megtalálhatók a legarchaikusabb dallamok is. Tovább színesítette ezt a palettát a többi pilisi szlovák falvaktól átvett énekek, de még az itt élő svábok dallamvilágának hatása is. Igen gazdag stílusréteget képviselnek a népzenehez közel álló, újabb stílusú szlovák dalok, talp alá valók. Ezekben viszont már jól érzékelhetők az északi szlávok; lengyel, morva, és

cseh, népzenei kölcsönhatásokat is. Ezek a dalok jól kifejezik a népetlet múltbeli valóságát, a munka hétköznapijait, ünnepeket az évszakok változásait és az emberi élet jelentősebb állomásait.

Énekkarunk vendégszereplése Szlovákiában 2016.

A 2014. megjelent Ludové piesne zo Senváclavu a

okolia című Szlovák népdalgyűjteménye mben

megtalálhatók, azok is, amelyek gyerekkorról,

A szülőföld szeretetéről/ O láske k rodisku.

A háborúról/ O vojne.

A szerelemről és a kedvesről /O láske a o milom, milej.

Egyházi énekek. Évente ismétlődő májusi zarándokúton, Pilisszentkeresztre menet énekelték. A községünkben működő Nefelejcs énekkarunk immár több mint fél évszázada ápolja nagyon odaadóan, hetenkénti gyakorlással népzenei hagyományainkat.

Polgármester - Önkéntesség

Pilisszentlászló Polgármestere Tóth Attila a helyi polgárőrségtől elvárja, hogy minden hétvégén kint legyen, és a parkolásra felügyeljen. Ő úgy gondolja támogatás nélkül is kötelessége az önkénteseknek tenni a dolgát a községért. Igen, de minden önkéntes szervezetet valamilyen formában támogatnak, hogy a felmerülő működése biztosítva legyen. Itt Pilisszentlászlón elég, ha csak az Önkormányzat testülete által megszavazott 180.000Ft támogatást a mai napig támogató szerződés aláírására sem kereste meg a polgárőrséget. De ennek ellenére meghatározná feladatokat a polgárőrség részére és megszabná annak működését. Legutóbbi testületi ülés egyebek napirendi pontban fel lett kérve, hogy lépjen be a

polgárőrségbe. Tóth Attila határozottan nemmel válaszolt, többek között azért, mert tisztséget tölt be más szervezetben. A polgárőrség örült volna, ha a helyi polgármester szabad idejében a községért hétvégenként, mint polgárőr áll ki a fő térre és a parkolást szabályozza. A polgárőrség tudja mi a feladata hisz polgárőrségen belül több rendészeti szakember van, így az egyéb jogszabályokkal feladatok ellátásával tisztában vannak. Sajnáljuk, hogy Tóth Attila nem vállal önkéntes feladatot polgárőrségben.

Pilisszentlászló, 2022-03-25

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Gondolatok népi építészetünkről II.

Igen Tisztelt Olvasó!

A márciusi Kürtösben szülőfalum építészeti meghatározó természetrajzát elemeztem. A természetrajz velejárója a néprajz. Nos erről csak nagyon röviden. A Dunakanyar és a Pilis néprajzilag nagyon vegyes képet alkot. Ugyanakkor egy adott településen belül, egy-egy népcsoport volt döntő többségben. A Pilisben lévő falvakban; Pilisszentléleken, Pilisszentkeresztben, Pilisszántón, Piliscsében, és Pilisszentlászlón többségben szlovák ajkúak laktak. Pilisszentkereszt érdekes eset, mivel lakói jelentős hányada német nevű, de a németnevek is bírták szlovák nyelvet. Feltételezhetően a német ajkú lakosság az idők folyamán átvette a szlovák nyelvet. A Dunakanyarban pilismarót, Dömös, Tahi, Leányfalu, valamint a Szentendrei-sziget: Kisoroszi, Tahitófalu, Pócsmegyer, Szigetmonostor, szinte tisztán magyarlakta települések. Visegrád, (eredetileg; Visehrad – Fellegvár), Dunabogdány lakossága többségben németajkú volt. Ugyanakkor a két legnagyobb településen, illetve most már városban: Szentendrén és Pomázon, a környék szinte összes nácója megtalálható. Csobánka szintén vegyes

lakosságú. Visszatérve a népi építészetre, kijelenthetjük, hogy a különböző ajkú népcsoportok népi építészeti stílusában környékünkön nincs jelentős eltérés. Eltérés egy adott területen belül a telek formájában keresendő, ami természetrajzi és gazdasági okokra vezethető vissza. Az épületek tömörülése az egy telken található épületek száma, jelentősen meghatározza a faluképet. Nálunk, alig található olyan telek, melyen több lakóház épült volna közös udvarral. Pilisszentlászlón döntő többségben egy telken egy tető alá csoportosultak, a különböző funkciójú helységek, ezt nevezzük tömbszerű tömörülésnek. Példának okáért visszamenve a múltba az 1900-as

évek derekáig: elől, az utca felől a tisztaszoba, (ami néhány ostoba néprajzkutatónk szemlélete, és írásai ellenére) bizony napi használatban volt, konyha, és a lakószoba, kamra, istálló, fűskamra és a ház előtti tornác (posztyena). Ezeknek, a házaknak építési ideje és anyaga változó volt. Függött a gazdasági,

életmódbeli és foglalkozásbeli különbségektől. A falvak átépülése miatt már csak nagyítóval lehet találni olyan telket, ahol még megvannak a gazdasági épületek.

F R. építőmester

Ők is hősök voltak

DR. DOBAY MIKLÓS Sebész szakotvos, a debreceni Sebészeti Klinika első osztályvezető tanársegédje, orvos zászlós NAPLÓJA A DON-MENTI HARCOK IDEJÉBŐL. 1942. JÚL 6. – 1943. ÁPR. 13. Folytatás.

VIII.21. gyönyörű idő és további pihenés. Parancs: fokozott iramban négy nap alatt Sztarij – Oszkol!

Gyásmise Horthy Istvánért. Nem történik semmi, csak pihenés. VIII. 22. Mildovka. Szép park egy régi orosz kórház körül, gyomorperforáció-gyanúsát hoztak. Szerintem gastritis, de „a cél szentesíti az eszközt.” (?). Este ½ 8h-kor autón indulunk Sztarij-Oszkolba.

Útközben megkapjuk az első direkt légitámadást. Vaksötétben érkezünk Sztarij-Oszkolba, ahol a 105 – ös tábori kórház látott vendégül, Somogyi Pali rádióhírekkel traktált. Itt tudtuk meg, hogy Mocsáry Stir (valószínűleg bece- vagy gúnynév) lezuhant és hősi halált halt. Állítólag telitalálatot kapott. VIII. 23. Reggel a parancsnokságon megtudtuk, hogy Csernyanka a szállásunk helye. Délben visszaindultunk és a csapatot Seknikezben értük be. Táborozás szabad ég alatt. VIII. 24. Hpldy, Sallay és én előre mentünk Csernyenkába szállást csinálni. Kis falu, ahol már a 106-os bello (betegellátó oszlop) dolgozik. Nagy, háromemeletes, elhanyagolt épületet kapunk-Szállás-csinálás. VIII. 25. Szálláscsinálás. Bútorbeszerzés. Takarítás. Este érkezik Vikol, Török és Bessenszky. VIII. 26. Az eddigiek revíziója. Szálláskörlet-takarítás zsidó munkaszolgálatosokkal. Az alakulat Sztarij-Oszkolban pihen és közben egy nagy légitámadást kap. Sebesülés és kár alakulatunkat nem érte, de a magyar repülők nagy veszteségeket szenvedtek el

több halottal. Most hallottuk, hogy Mocsáry százados is hősi halált halt. VIII. 27. Rettenetes szemét eltakarítás. Bútorzat, villany – és vízvezeték meg a központi fűtés ellenőrzése. A kisebb hibák helyrehozhatók. A 106-os lát vendégül bennünket, igen kedvesek. VIII. 28. Alakulatunk megérkezik. A körlet, mint egy hangyaboly: festés, ácsolás, kőművesek, javítások stb. A szállás jó, de az ágyszám kevés. Újabb épületek után nézünk. Vikol ideges, erőszakos, mindenki neheztel rá. Végleges megállapodás. Haltenbergerrel lakom egy szobában. Este csomagot kapok, amit Apor Gizella hozott. Sok postát kapok.

VIII. 29. Piszok, szemét, takarítás. Nyüzsög a tábor. VIII. 30. Ugyanaz: Felek és Liptai zászlósok lettek. A villany már helyenként ég. Ideges, egocentrikus hangulat. VIII. 31. Építünk, alakítunk, berendezünk. Egyéb semmi. Délután a fogatolt alakulat körletében egyik kocsisunk egy orosz kézigránátot talált, kalapács gyanánt használta, felrobbant s a helyszínen meghalt. Még egy személy könnyebben sebesült és három ló is felületes sérüléseket szenvedett el. Délután riadó: 400 beteget várunk. Rettenetes kapkodás. (kiegészítés:) Dél előtt autóval Volotovóban voltam (40 km-re a hadállástoktól) berendezésekért, sajnos eredménytelenül. Csak útjavítást és lőszerszállítást láttunk. IX. 1. Hajnali 1h-kor érkezett meg a kórházvonat. Mi 200 és a bello is 200 beteget kap. Mind a sztarij-oszkoli kórházakból jöttek: régi lövések, elhanyagolt, tetves emberek. Érdekes és különösebben súlyos eset nincs. A kb. 6 csontlövés mind osteomyelitis. Sztarij-Oszkolt állandó légitámadásokkal zaklatják. Éjszakánként mi is 2-3 légitámadást kapunk, de csak az állomás környékét

veszélyeztetik. IX. 2. Az első kötözés: genny és genny. Mind végtag – és – és felületes érintő lövések. Hat csonttörés (kéz, láb és egy radius). Minden seb gennyed, a csontsérülések osteomyelitisek. Egy légyálcás seb. Rengeteg ruhatetű, kezdődik a fertőtlenítés korszaka. Közben folyik a berendezkedés, javítás. Minden emóció nélkül, gépek módjára élünk, bár este H. Palival kis honvágyunk van. Ő álmában nagyon szereti útban lévő gyermekét, érdekes, kellemes, neuraszténiás ember. Vikol nagyfiú, gyengén szerepel. IX. 3. Egyhangú, eseménytelen élet. A javítási stb. munkák egyre tartanak. IX. 4. Inkább befelé bosszankodik az ember, mert erre nagyon sok ok van. Örjítő unalom. IX. 5. Kötözés. Budapest bombázása. Itt semmi nem történt. IX. 6. Mise, veszekedések. Este barisnyázás, de eredmény nélkül. IX. 7. Kötözés, közben szemle. Zivatar. Lényeges dolog nem történik. A légítámadások szünetelnek. IX. 8. Aránylag nyugalmas és szép napos idő után este hatalmas légítámadás. Nagy riadalmak. Egész éjjel nem aludtunk. IX. 9. 248 beteg egyszerre. Igen elhanyagolt., gennyedő esetek, súlyos szepsisek. Már az első orvosi segély sem lehetett tökéletes, bár az átvett kórrajzok szerint zavartalan a gyógyulásuk. – esetenként súlyos gyulladások – azonban a kórrajzok megbízhatatlanságára engednek következtetni. Elképzelhetetlen egy nap alatt e hatalmas lobok (gyulladások) kifejlődése 40 fok körüli lázzal, ugyanis a decretusok (egyik kórházból a másik kórházba kísérő egészségügyi irat) az előbbi napi dátummal vannak ellátva. De megcsináltam az első napi dátummal az első 7 műtétet (idegentest – eltávolítások, amelyeket ki lehetett tapogatni, mert röntgenkészülékünk nincs). A röntgent minden csonttörés esetében is nagyon hiányoljuk. Csak gyatra munka végezhető, mert mindent megöl az adminisztráció és a honvédségi mentalitás. Erről véleményt még ide sem írok, esetleg valaki elolvassa. Kezdődik Lovasi általános magatartásán; Vikol hallatlan nagy szervezőképessége, általános működése, feltétlen igaza és szent egoizmusa szinte feltűnő. A földszinten berendezett egy szobát magának, s kipróbálás céljából H. Palival beköltöztetett kettőnket. IX. 10. Hajnali 2h-g hallgattuk Magyarország ismételt bombázását. Ezután poloskavadászat kezdődött, végül az ebédlőbe

költözünk ki aludni. A fűtés sem akar „zöldágra vergődni”, így a kiköltözésen gondolkodom. H Pali döntött: kiköltözik, talán Vikolhoz. Sok dolog, futkározás, napos vagyok. Török és Wittmann autón Nikolajevkában voltak jelentkezni valami főparancsnokságon. Útközben hatalmas légítámadást kaptak, amit már mosolyogva mesélt el Wittmann is, pedig az első efféléket nagyon nehezen viselte el. Más különösebb nem történt. Rádióhírek: semmi lényeges. IX. 11. Semmi különös. Rossz hírek hazulról: szegény Anna (családszerető cseléd illetve nevelőnő Pusztaszentetornyán, Orosháza mellett) rosszul van. Baj van a kormánnyal (?). Állítólag infláció előtt állunk. Este és éjszaka nagy repülőjárás. IX. 12. H. Palit átmenetileg átvezényelték Sztarij – Oszkolba a 105 – öshöz, mert a sebészek lebetegedtek és igen sok a munka. Délben nagy szemle: a hadseregvezető orvos (ezredes) és Ábrahám őrnagy. Nálunk ebédelték, általában nem kifogásoltak semmit, de a 106 – os bellónál Elekes Gyurkát letolták. Érdekes volt a jelenet. Este és éjszaka nagy repülőjárás, de kevés bomba. IX. 13. 450 súlyos beteg. Rengeteg dolog. Főként végtag – és csontlövés. Rosszul ellátott, igen gennyedő betegek, akiknek a traszport – állapotát (szállíthatóvá tételét) kell beállítanunk. IX. 14. Munka egész nap, estére holtfáradt mindenki, főleg a sebészek. De azért este egy órai kártyapihenő. IX. 15. Ismét 150 nagyon súlyos, öt nap előtti, hasonlóan rosszul ellátott sebesült. Mindegyikből dől a genny. A kórház túlszűfolt, újabb épületeket állítunk be. Igen sok munka. IX. 16. Jóformán csak végtagsebesültek, alig van egy-egy mellkasi sérültünk. Sok a bénulás (plexus cervitalis, brachialis és gerincagy), amely a robbanólövedékek következménye. IX. 17. Leesett az első hó, ami ugyan elolvadt, de a hőmérő 0 Celsius alatt van. Fényképezésre sok alkalom lenne, de a kötözőben és a műtőben sötét van; megfelelő lámpánk nincs. A szabadban is rossz a világítás a borult idő folytán, s a hideg miatt a betegek nem vetköztethetők le (nyilván orvosi dokumentumfotókat készítené). IX. 18. Munka és munka. IX. 19. Úgyszintén. IX. 20. Végre beteganyagunk transzportképes, egy részüket már el is vitték. Sok a gipszelt. Egy gerincsérült meghalt.

1490. április 6-án halt meg Mátyás király

Hunyadi János két utódot hagyott. Legidősebb fiú László azt várta, hogy édesapja halála után a főkapitányi funkció neki jut. V. László azonban a posztra legközelebbi tanácsadóját, édes nagybátyát Chillei Ulrik főurat nevezte ki.

Hunyadi László és Chillei Ulrik között konfliktus tört ki, amely Chillei halálával végződött. V. László király Hunyadit bebörtönözte, és röviddel utána kivégezték.

Utószülött László halála után a magyar trónra Hunyadi János másik fia Mátyás tartott igényt. 1458. január 1. az országgyűlés királynak megválasztotta. A választást III. Frigyes nem ismerte el. A zűrzavarok után, amelyben hányódott az ország, Mátyás királynak nem volt könnyű feladata. Kezeit legjobban az országgyűlés az uralkodó hatalmát korlátozó törvényeivel bilincselte meg. Hatalmát energikusan kezdte gyakorolni. A nemesség hatalmát csökkentette. Néhány magasabb funkcióba új embereket ültetett. A nemesség ellene összeesküdött és magyar királynak III. Frigyeset választotta. Mátyás a főurak ellenállását letörte. Sok rendelettel és gondoskodással sikerült az országban rendet teremtenie. A testvérek ellen is határozottan lépett fel és néhány csatában őket szétverte. Katonaszágot zsoldos hadsereggé átszervezte. Később határon túli hadjáratokba kezdett. Morvát, Sziléziát legyőzte és Lengyelország ellen is harcolt, több éves harc által néhány Osztrák várost és várat elfoglalt. Mátyás király, kit hunyadiak címere a holló után Korvinnak neveztek a legelismertebb és

legerősebb magyar uralkodók közé tartozott. Emlékét a Jobbágyság, jólelkű és igazságos királyként őrizte meg.

Művelt uralkodó

Mátyás alaptudását, valószínűleg szülővárosában Kolozsváron a dominikánus szerzeteseknél szerezte. Családi székhelyén lehetősége nyílt sok művelt idegen főleg olasz emberfők megismerésére. Nevelői tanult humanisták, mindenekelőtt Vitéz János, a későbbi esztergomi érsek. Prága elfoglalása után, ahová Utószülött László király vitte, befejezte a latint, és csehül is nagyon jól megtanult.

Korvin Mátyás és korának dátumai

- Korvin Mátyás 1443. február 23. született. Trónra tizenöt évesen lépett.

- 1457 márciusában a budai vár alatt Mátyás testvérét Hunyadi Lászlót lefejezték.

- 1459 februárjában III. Frigyeset ellenkirálynak megválaszták.

- 1462 áprilisában III. Frigyes és Korvin Mátyás kibékültek, megegyezésük Ján Zsizskát is oltalmazta.

- 1471-ben Mátyás további összeesküvést, amelyben néhány legodaadóbb híve is részt vett, nyomott el. Többek között Vitéz János (Janus Pannonius), sem értett egyet a király erőszakos politikájával. A lengyel királyt is segítségül hívták. Az megszállta Nyitrát, de onnét röviddel utána harc nélkül elvonult.

- 1475 – 76 telén Mátyás király hadjáratot vezetett a törökök ellen és erődítményüket, Szabács várát bevette.

- 1485-ban Elfoglalta Bécset, amely haláláig főszékhelye lett.

- Mátyás király 1490. április 6. szélütésben, Bécsben meghalt.

„Meghalt Mátyás király meghalt az igazság”.

Kivonat, az "Uralkodóink egy évezreden át" c. könyvből. F R

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomtatás: technovaszentendre@gmail.com • 06 26 309 766

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015